

5^e Internationale Rijnsymposium Vismigratie

Titel presentatie: Naar een evenwichtig programma voor vismigratie en waterkracht - (Towards a balanced program for fish migration and hydropower)

Auteurs: Jan Klein Breteler ¹
Monique Berendsen ²

Voordracht door: Jan Klein Breteler

Samenvatting/Kurzfassung/Résumé/Abstract

In de Maas zijn bij Linne en Lith in Nederland twee grote (>10 MW) waterkrachtcentrales (WKC's) in bedrijf. In de Nederrijn/Lek staan een grote en een kleine WKC. En in de Eifel-Rur en in de Overijsselse Vecht staat ook een kleine WKC. Het totale opgestelde elektrische vermogen uit waterkracht in Nederland bedraagt slechts 1/3 van dat van de waterkrachtcentrale bij Iffezheim en de totale electriciteitsproductie slechts 1/7.

Sinds het begin van de 1990-er jaren is Nederland bezig om de grote rivieren optrekbaar te maken voor migrerende vissen. In 2006 zullen alle stuwen daarin voorzien zijn van vispassages. Er is wel onderzoek uitgevoerd bij de knelpunten in de stroomafwaartse migratie, bij de waterkrachtcentrales, maar tot oplossingsgerichte maatregelen is het nog niet gekomen.

Als gevolg van een ingediende motie in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal is in 2003 door de Nederlandse regering besloten dat vissterfte bij waterkrachtcentrales zoveel mogelijk moet worden voorkomen.

Een desk-study bij de WKC's van Linne en Lith laat zien dat aangepast beheer van de WKC's, met gebruikmaking van een Migromat, veruit de meest kosteneffectieve oplossing is. Maar dat werkt alleen ten aanzien van de aal en voorkomt geen schade aan andere vissoorten. Technisch gezien kan deze maatregel op korte termijn geïmplementeerd worden. Andere mogelijke oplossingen voor deze locaties zijn, als gevolg van de schaalgrootte en de vuillast, erg duur en met onzekerheden omgeven.

De Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Wet Beheer Rijkswateren bieden in Nederland in beginsel mogelijkheden om van de exploitanten van de WKC's maatregelen ter voorkoming van vis schade te eisen. Bespreking hiervan in de Tweede Kamer wordt in het najaar van 2005 verwacht.

Nederland ziet voor de (middel)lange termijn vooral verdere mogelijkheden om enerzijds waterkracht te benutten anderzijds schade aan vissen te voorkomen door een inspanning op Europees niveau. Daarbij kunnen de EU en de riviercommissies belangrijke rollen spelen.

¹ Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie visserij, Postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage, j.g.p.klein.breteler@minlnv.nl

² Ministerie van Verkeer en Waterstaat, DGW, Monique.Berendsen@minvenw.nl